

VĂN MẪU LỚP 12

CẢM NHẬN VỀ TÁC PHẨM NHỮNG ĐỨA CON TRONG GIA ĐÌNH CỦA NHÀ VĂN NGUYỄN THI

BÀI MẪU SỐ 1:

Nguyễn Thi là một trong những cây bút văn xuôi hàng đầu của văn nghệ giải phóng miền Nam thời kỳ kháng chiến chống Mỹ. Ông rất xứng đáng với danh hiệu "nhà văn của nhân dân Nam Bộ". Bối cảnh tiêu biểu trong sáng tác của ông là những người nông dân, những con người bản chất hồn nhiên, bộc trực, giàu lòng yêu nước, yêu cách mạng, sẵn sàng hi sinh vì quê hương, vì độc lập tự do của Tổ quốc. Tác phẩm thể hiện điều ấy là truyện ngắn "những đứa con trong gia đình".

Truyện ngắn này là một trong những truyện ngắn xuất sắc được viết trong những ngày chiến đấu ác liệt chống đế quốc Mĩ khi nhà văn công tác ở tạp chí văn nghệ quân giải phóng (tháng 2/1966). Truyện ngắn trước hết có một nghệ thuật kể chuyện độc đáo. Truyện được kể theo ngôi thứ ba, người kể tự giấu mình. Truyện được kể lại dưới góc nhìn của nhân vật Việt trong hoàn cảnh bị trọng thương lạc đồng đội bà nằm lại giữa rừng. Chính vì được kể theo cách này mà câu chuyện trở nên đậm đà, mang màu sắc trữ tình, tạo điều kiện cho tác giả xâm nhập sâu để dẫn dắt câu chuyện. Đặc sắc trong lối kể chuyện không chỉ dừng lại ở ngôi kể, mà còn ở diễn biến câu chuyện linh hoạt. Diễn biến truyện không bị phụ thuộc vào trật tự thời gian, không gian. Truyện biến đổi linh hoạt từ hiện thực chiến trường quay lại về quá khứ rồi từ sự việc này đến sự việc khác. Nhớ về những ngày cùng chú Năm bắt mấy con ếch về nhậu, rồi Việt lại nhớ về những ngày lấy ná bắn chim, hay rồi Việt lại nhớ má....

Mỗi lần tỉnh Việt lại hồi tưởng đến những sự việc khác nhau. Qua mỗi lần hồi tưởng ấy, các tuyến nhân vật lại có dịp bộc lộ tính cách cũng như vẻ đẹp của riêng mình.

Xung quanh câu chuyện là một gia đình có truyền thống yêu nước và căm thù giặc sâu sắc. Từng thành viên trong gia đình đều là những con người gan góc, dũng cảm, khao khát được chiến đấu. Ông nội và bố Việt bị giặc giết hại. Mẹ Việt vừa phải vất vả nuôi con, vừa phải đương đầu với những đe dọa, hạch sách, cuối cùng cũng chết vì bom đạn. Truyền thống cách mạng vẻ vang của gia đình và những mất mát đau thương đều được chú Năm ghi chép vào một cuốn sổ gia đình. Chú Năm là người lớn tuổi nhất còn lại trong gia đình. Chú từng bôn ba khắp nơi, là người cứu mang mấy chị em Việt khi ba mẹ hi sinh. Chú rất đề cao truyền thống gia đình, mọi sự việc chú đều ghi lại trong cuốn sổ ấy. Một con người lao động chắt phác như

chú còn rất giàu tình cảm, có tâm hồn nghệ sĩ. Chú hay cất những câu hò, chú thích hò, câu hò "bắt đầu cất lên như một hiệu lệnh dưới ánh nắng chói chang, rồi kéo dài,

từng tiếng, vỡ ra, nhả nhủ, tha thiết, cuối cùng ngắt lại như một lời thề dữ dội". Chú là người đã hết lòng góp sức cho chị em Việt – Chiến lên đường hành quân.

Nhưng trong truyện, chú Năm không phải nhân vật trung tâm. Tuyên nhân vật quan trọng nhất là hai chị em Việt – Chiến. Với những nét tính cách chung của một gia đình truyền thống, Việt – Chiến đã thể hiện toàn bộ giá trị nội dung của tác phẩm. Đó là sức mạnh của sự đoàn kết, những tấm gương thi đua, những con người mang dòng máu nóng trong thời kỳ kháng chiến chống Mĩ. Hai nhân vật Việt – Chiến đặc trưng cho phong cách xây dựng nhân vật của Nguyễn Thi. Đó là những con người sinh ra là để đánh giặc. Vẻ đẹp của Việt và Chiến đã soi sáng toàn bộ tác phẩm.

Truyện không chỉ hấp dẫn người đọc ở giá trị nội dung mà còn ở giá trị nghệ thuật. Không chỉ với lối kể chuyện độc đáo, đặc sắc nghệ thuật còn thể hiện ở việc xây dựng và miêu tả tâm lý nhân vật. Từng hồi ức của nhân vật Việt đều được miêu tả một cách sống động. Không chỉ đơn thuần là kể lại, Nguyễn Thi còn cho người đọc thấy được từng cảm xúc, diễn biến tâm trạng của các nhân vật. Từ cảm giác tưởng tượng ra con ma thụt đầu đến hình ảnh của mà trong hồi ức Việt đều được miêu tả rất rõ. Cách xây dựng nhân vật cũng hết sức đặc biệt mang màu sắc Nguyễn Thi. Đó là nhân vật đều phải có nét chung thống nhất. Như trong truyện ngắn này, điểm chung của các nhân vật là cùng xuất thân và mang trong mình một dòng máu truyền thống căm thù giặc. Và điều góp phần khiến truyện ngắn gần gũi hơn với người đọc chính là sự vận dụng sáng tạo ngôn ngữ của người dân Nam Bộ trong miêu tả, khắc họa nhân vật. Ngôn ngữ ấy mộc mạc, giản dị, gần gũi, giúp người đọc dễ dàng tiếp cận.

Tóm lại, với những đặc sắc riêng gắn liền với đặc trưng của phong cách nghệ thuật Nguyễn Thi, "Những đứa con gia đình" là một tác phẩm xuất sắc. Không chỉ đơn thuần là câu chuyện được kể, mà nó còn như tấm gương phản chiếu trong cách mạng với những nhân vật tiêu biểu cho con người Việt Nam lúc bấy giờ: gan góc, kiên cường, dũng cảm, dám hi sinh.

BÀI MẪU SỐ 2:

Những đứa con trong gia đình của nhà văn Nguyễn Thi gắn liền với không khí của những ngày kháng chiến chống đế quốc Mỹ quyết liệt và hào hùng. Câu chuyện kể về những đứa con trưởng thành trong gia đình lớn cách mạng, hun đúc những vẻ đẹp truyền thống của quê hương. Mỗi một nhân vật trong tác phẩm đã thể hiện một cách đặc sắc phẩm chất, cá tính của con người Nam Bộ trung dũng kiên cường, gắn bó với gia đình, quê hương, trung thành với cách mạng.

Tác phẩm được xây dựng theo kết cấu truyện ngắn hiện đại: là mạch hồi ức của anh tân binh Việt, đan xen giữa quá khứ và hiện tại, nối kết một cách tự nhiên tình cảm gia đình – quê hương – cách mạng. Không gian giàu kịch tính và thời gian nghệ thuật của tác phẩm tạo nên sự đan cài của những câu chuyện kể không theo trình tự tuyến tính mà có sự sắp xếp hợp lý, tạo ra sự liên tưởng nhiều chiều. Xoay quanh nhân vật trung tâm là hai chị em Chiến và Việt còn là hệ thống hình tượng nhân vật gắn bó với nhau trong tình ruột thịt, có những nét bản chất thống nhất như chảy ra trong cùng huyết thống, nhưng mỗi người một vẻ không ai giống ai. Chính những nét tiêu biểu đó đã góp phần tái hiện thành công phẩm chất đáng quý của những con người quê hương Nam bộ giàu lòng yêu nước, căm thù giặc, giúp người đọc hiểu rõ hơn về một thời đại hào hùng và giá trị nhân bản của cuộc kháng chiến chống Mỹ.

Những nhân vật trong gia đình được giới thiệu gắn với hình ảnh thân thương của quê hương và những kỷ niệm cụ thể thời thơ ấu dẫu dãi dầy của anh tân binh Việt. Chiến đấu giữa bầy giặc Mỹ, bị thương, lạc đồng đội, người chiến sĩ ấy giữa cơn mê tỉnh chập chờn đã nhớ về những hình ảnh thân thương nhất từ thời ấu thơ. Dường như đó chính là nguồn sức mạnh giúp anh vượt qua cái chết tìm về sự sống, tìm về đồng đội. Những con người trong gia đình Việt gắn với hồi ức thiêng liêng và cảm động làm sống dậy cả một quá khứ yêu thương và căm thù: chị Chiến, mẹ, chú Năm. Hiểu theo một nghĩa rộng, đó cũng là những đứa con trong gia đình lớn: cách mạng.

Tất cả những con người ấy cùng giống nhau ở lòng căm thù giặc sâu sắc, vì những tội ác mà chúng đã gây ra với người thân trong gia đình. Gắn bó với mảnh đất quê hương, những con người ấy còn giàu tình nghĩa, trung thành với cách mạng bởi cách mạng đã đem lại cho họ sự đổi đời thật sự. Dường như anh chiến sĩ Việt đã thừa hưởng được từ thế hệ đi trước, chú Năm và mẹ, hành động dũng cảm gan góc và lòng say mê khao khát được đánh giặc. Trong các nhân vật được tái hiện, chú Năm và mẹ được khắc họa với những nét riêng độc đáo.

Chú Năm thể hiện đầy đủ bản tính tự nhiên của người nông dân Nam bộ hiền lành chất phác, giàu cảm xúc mơ mộng nội tâm. Một người từng trải qua đắng cay của cuộc đời làm mướn trước cách mạng, để thành bản tính ít nói. Đau thương hẳn sâu từ cuộc đời gian khổ

và với tư cách chứng nhân của tội ác của thằng Tây, thằng Mỹ và bọn tay sai phải chăng đã làm nên nét đa cảm trong gương mặt với đôi mắt lúc nào cũng mở to, mọng nước. Chắt Nam bộ rất trong con người ông thể hiện qua việc hay kể sự tích cho con cháu, và kết thúc câu chuyện thể nào cũng hò lên mấy câu.

Nét đặc biệt độc đáo ở người đàn ông này là có sổ ghi chép chuyện gia đình. Cuốn sổ ghi đầy đủ những chuyện thôn môn của nhiều thế hệ, như minh chứng cho tấm lòng thuần hậu của ông. Đó còn là những trang ghi chép tội ác của kẻ thù gây ra, những chiến công của từng thành viên, như một biên niên sử. Bản thân ông cũng chính là một trang sử sống, khi gửi gắm, nhắn nhủ cho hai chị em Chiến và Việt: “chuyện gia đình ta nó cũng dài như sông, để rồi chú sẽ chia cho mỗi người một khúc mà ghi vào đó...”. Nhân vật đã thể hiện vẻ đẹp của tấm lòng sắt son, ý thức trách nhiệm của thế hệ đi trước.

Mẹ của Chiến và Việt là hội tụ phẩm chất tốt đẹp của người phụ nữ Nam bộ anh hùng trong kháng chiến. Những ấn tượng tác giả để lại đậm nét trong người đọc về nhân vật này là vẻ tính gan góc từ khi còn là con gái. Người đàn bà hết lòng thương yêu chồng con ấy đã phải trải qua thời khắc dữ dội khi kẻ thù chặt đầu chồng, nhưng bà đã vượt lên đau thương để nuôi dạy đàn con khôn lớn trưởng thành. Hình ảnh người mẹ ấy đối mặt với họng súng quân thù như gà mẹ xoè cánh che chở đàn con, khiến kẻ thù phải run sợ trước đôi mắt của người vượt sông vượt biển. Nuôi con và cả con của đồng chí, bà là hiện thân của vẻ đẹp gan góc được tôi luyện trong đấu tranh, với đức hy sinh vô bờ bến lặng thầm, táo tợn lam lũ, đau thương chôn kín trong giọt nước mắt lặng lẽ kín đáo. Trong tâm hồn người phụ nữ ấy là tình yêu lớn lao, ý chí bất khuất kiên cường và cả tinh thần dám hy sinh, đổi mạng sống vì cách mạng.

Hai chị em Chiến và Việt đã được thừa hưởng tất cả những vẻ đẹp của thế hệ đi trước, tính cách được tạo nên từ truyền thống gia đình, từ hoàn cảnh đặc trưng: thương cha mẹ, cùng chung lo toan công việc cách mạng, giàu tình nghĩa với quê hương. Không phải ngẫu nhiên hai chị em đã cùng xung phong tòng quân một ngày, để trả mối thù cha bị chặt đầu, mẹ bị trái cày nông quân thù sát hại. Trong hoàn cảnh khốc liệt của cuộc chiến đấu, biết căm thù cũng là một phẩm chất cần thiết, bởi căm thù giặc tàn phá quê hương, sát hại người thân cũng là một biểu hiện sâu sắc của tình yêu với quê hương, gia đình! Bởi vậy đêm tòng quân không chỉ có hai chị em tranh nhau ghi tên mà thanh niên trong xã ghi tên tòng quân cũng rất đông. Hành động của hai chị em có sự đồng tình của chú Năm, như một điểm nhấn hành động này hoàn toàn không phải là tự phát mà gắn với ý thức giác ngộ của tuổi trẻ trên quê hương đau thương và anh dũng.

Kí ức của Việt gắn với hình ảnh của chị Chiến, với kỷ niệm tuổi thơ trong trẻo của hai chị em. Người con gái ấy có cá tính riêng, có những nét giống mẹ, gan góc, chăm chỉ, đảm đang tháo vát. Hai chị em kề tuổi nên có lúc còn rất trẻ con, nhưng bao giờ trong những lần cãi vã thì chị cũng nhường em. Đến khi tham gia công việc cách mạng, Chiến tỏ ra chín chắn hơn

Việt. Những mất mát đau thương đã khiến cô gái ấy sớm trưởng thành, nhưng không hề làm chai sạn tâm hồn giàu nữ tính. Lúc nào Chiến cũng có cái gương nhỏ, như những người con gái mới lớn nào cũng thích làm duyên. Câu chuyện của hai chị em trước đêm tòng quân đã chứng tỏ khả năng quán xuyến, thay thế vai trò của mẹ để chăm em, khiến cho bản thân cậu em thân thiết phải ngạc nhiên vì chứng kiến một chị Chiến giống in như mẹ, răm rắp nghe theo sự cắt đặt của chị.

Một trong những tình tiết truyện tạo được xúc động mạnh cho người đọc là hình ảnh hai chị em trước đêm tòng quân khiêng bàn thờ mẹ qua gửi chú Năm. Hai chị em đã làm cho người chú phải ngạc nhiên vì sự trưởng thành trước tuổi. Đó là chi tiết cho thấy những đứa con trong gia đình cách mạng này đã ý thức rõ chỉ có lên đường diệt giặc mới trả được mối thù giặc Mỹ đè nặng hai vai. Việc nhà việc nước vẹn toàn, lời động viên của chú Năm dành cho hai chị em đã thể hiện niềm tin tưởng vào thế hệ trẻ thời chống Mỹ.

Xuyên suốt mạch truyện là dòng hồi ức của Việt, nhân vật trung tâm của tác phẩm. Người chiến sĩ ấy vốn là đứa trẻ gan dạ từng chứng kiến cảnh kẻ thù quăng đầu cha mà xông tới nhằm thẳng liệng đầu mà đá. Được diu dặt từ ấu thơ, Việt cũng đã biết làm cảnh giới, chiếc ná cao su thành vật báo hiệu khi có động. Bản tính hồn nhiên của một cậu bé mới lớn thể hiện ra ở sự hiếu thắng, lúc nào cũng giành phần hơn, nhưng từ sâu thẳm là tình cảm yêu thương những người ruột thịt, tự hào với truyền thống quê hương. Những lần ngất đi tỉnh lại của Việt giữa bãi chiến trường ngổn ngang xác giặc đã giúp anh có thêm sức mạnh tình thương vượt lên cái chết để trở về đội ngũ. Nguyễn Thi đã thành công khi không miêu tả vào những chiến công của anh chiến sĩ mà đã chỉ ra cho người đọc vẻ đẹp nhân văn trong tâm hồn người cầm súng. Vẻ đẹp ấy là hội tụ của ý chí, quyết tâm và trên hết là tình thương yêu sự gắn bó với người thân và sau này là tình cảm chan hoà thân ái giữa cậu Tư với đồng chí đồng đội như trong một nhà.

Tác phẩm thành công khi đã đem lại cho người đọc sự hình dung về mảnh đất Nam Bộ anh dũng và đau thương trong những ngày kháng chiến chống Mỹ. Đặc biệt, bằng sự am hiểu sâu sắc bản chất của người dân Nam Bộ yêu nước, tác giả đã dựng nên những con người vừa bình thường giản dị nhưng lại có vẻ đẹp, tầm vóc phi thường của con người thời đại chống Mỹ cứu nước. Giọng kể chuyện giản dị, xây dựng đối thoại tự nhiên và nghệ thuật xây dựng tính cách nhân vật đặc sắc đã để lại ấn tượng khó quên về những đứa con trong gia đình cách mạng. Đồng thời còn phát hiện sâu sắc về sự trưởng thành của thế hệ trẻ Việt Nam trong chiến đấu. Vẻ đẹp ấy kết tinh chủ nghĩa anh hùng cách mạng Việt Nam, sức mạnh làm nên chiến thắng của nhân dân Việt Nam, một phẩm chất cao quý còn để lại những tấm gương cho thế hệ sau noi theo.

BÀI MẪU SỐ 3:

Nguyễn Thi là một trong những cây bút văn xuôi hàng đầu của văn nghệ giải phóng miền Nam trong kháng chiến chống mỹ. Ông được coi là nhà văn của nông dân Nam Bộ vì thế người trung tâm trở thành hình tượng trung tâm trong các sáng tác của ông. Truyện ngắn Những đứa con trong gia đình là một truyện ngắn đặc sắc nhất của ông. Với bút pháp hiện thực kết hợp với bút pháp lãng mạn Nguyễn Thi đã mang đến hiện thực chiến tranh và không khí đấu tranh kiên cường bất khuất sục sôi của nhân dân Nam Bộ lúc bấy giờ.

Truyện được kể theo điểm nhìn của nhân vật Việt. Anh là một người chiến sĩ dũng cảm anh dũng đã bắn được một xe tăng bọc thép của địch. tuy nhiên anh bị thương cho nên phải nằm lại trong rừng. Trong những lần ngất đi tỉnh lại Việt nhớ về những kỉ niệm đã qua. Khi ấy anh còn là một đứa trẻ hay cả khi mười tám tuổi. Việt ngất đi tỉnh lại bốn lần, mỗi một lần tỉnh là một kỉ niệm trở về trong tâm trí anh. Trong đoạn trích này là lần tỉnh lại thứ tư của Việt. Anh nhớ về kỉ niệm gia đình, về những mất mát và những chiến công của gia đình anh. Đặc biệt là kỉ niệm hai chị em Chiến và Việt tranh nhau đi tòng quân xung lính. Có thể nói qua điểm nhìn của Việt chúng ta thấy được một cách rõ nét nhất cảm xúc và lòng yêu quê hương gia đình đất nước của những thanh niên miền Nam thời kì kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Nói cách khác anh là đại diện cho toàn thể hệ trẻ miền Nam. Gia đình của anh đại diện cho những gia đình miền Nam yêu nước kiên cường.

Trước hết về gia đình của Việt thì gia đình anh có truyền thống chống giặc ngoại xâm. Trong kháng chiến chống Mỹ gia đình Việt đã phải trải qua biết bao nhiêu đau thương và nước mắt. Đồng thời gia đình anh cũng lập nên những chiến công cho quê hương đất nước mình. Ba Việt làm du kích, ngày đêm chiến đấu chống bọn xâm lược. Thế nhưng trong một lần ba Việt bị địch bắt và ông đã bị chúng chặt đầu. Nỗi đau ấy làm sao có thể chịu được. Còn ông bà của Việt thì cũng phải chịu những dằn vặt đánh đập của bọn tay sai và quan phủ. Bấy nhiêu đau thương từng thành viên trong gia đình Việt khắc cốt ghi tâm. Không những thế má Việt tuy chỉ là một người phụ nữ chân yếu tay mềm cũng không chịu khuất phục trước sự tàn ác của bọn giặc.

Bà mẹ miền Nam ấy dám đi thẳng đến chỗ chồng mình bị chặt đầu mà đòi xác chồng. Người mẹ ấy không chỉ đảm việc nhà mà còn lo được việc nước. Bà có con mắt nhìn bốn phía đôi chân thì tìm đường. Má Việt theo du kích và cũng lập những chiến công lẫy lừng. Những thế hệ cha ông đi qua còn lại thế hệ trẻ là chị em Chiến và Việt. Những đứa con trong gia đình này lại vươn xa hơn cả bố mẹ mình. Ngay từ nhỏ hai chị em đã lập được chiến công bắn chết tên giặc trên sông Định Thủy và lớn lên hai chị em tiếp tục tòng quân. Biết bao nhiêu đau thương và chiến công đều được chú Năm người gìn giữ cuốn sổ gia đình ghi chép lại một cách cẩn thận để mai này nhắc nhở con cháu về mối thù cha ông. Nếu thế coi gia đình Việt là một con sông lớn thì khúc sông của chị em Chiến và Việt là khúc sông chảy xa

nhất. Trong kháng chiến ác liệt ấy mọi con sông đều chảy về biển cả, con sông nhà Việt cũng vậy.

Việt một anh chiến sĩ bị thương trong rừng, ban đầu Việt nhớ lại những kỉ niệm về má. Hình ảnh má hiện về với rất đỗi thân thương, má xoa đầu anh, má lấy xoong com xuống dưới xuống cho Việt ăn. Má đánh thức Việt dậy. Kỉ niệm ấy cho thấy Việt đang rất nhớ má. Tuổi thơ gắn liền với sông nước của Việt khiến cho Việt thấy yêu và thương má vô cùng.

Không những thế trong không gian bao la mệnh mông mà vô cùng vắng lặng ấy Việt bỗng thấy lòng mình trở nên bé lại. Việt nhớ đến anh Tánh, rồi muốn nũng nịu anh như thằng em út thường nũng nịu chị Chiến vậy. Bỗng nhiên Việt thấy cảm giác sợ khi hình ảnh con ma cụt đầu và thằng chổng cụt lưỡi mà chị vẫn thường hay kể khi còn ở nhà. Đây chính là nét tươi vui mà hồn nhiên của chàng chiến sĩ trẻ tuổi. Thế rồi anh nghe thấy đạn rơi bom nổ dữ dội. Việt ngẫm đây chắc chắn là súng của quân ta rồi. Anh vươn dậy đi về phía sự sống, phía của đồng đội anh đang chờ.

Có thể nói trong hoàn cảnh cái chết cận kề và không gian mệnh mông rợn ngợp như thế Việt vẫn có thể bình tĩnh nghe theo tiếng gọi của trái tim mình. Anh vẫn nằm đó không nhúc nhích được nhưng anh đang gắng gượng để đi về phía sự sống.

Sau đó Việt kể hay chính là hồi tưởng về việc anh và chị Chiến tranh nhau đi lính. Chị Chiến là người chị gái có khuôn mặt và hình dáng rất giống mẹ. Chị luôn nhường nhịn Việt, cho Việt dành phần hơn trong các chiến công lập được. Còn Việt thì lại hồn nhiên vô tư không nghĩ ngợi. Chiến thương em cho nên không muốn Việt sớm phải chịu cảnh gian nan của chiến trường. Hai chị em không ai chịu nghe theo ai. Trong đêm tong quân đi lính, Việt giơ tay xin đi lính thì Chiến đứng lên ngăn lại. Có thể nói hai chị em cách nhau có một tuổi mà chị Chiến lại có những suy nghĩ chín chắn hơn Việt rất nhiều. Chú Năm mừng khi thấy tinh thần chiến đấu của hai đứa cháu nên quyết định cho cả hai đứa đi cùng một lúc. Bố mẹ mất Chiến như người đứng đầu trong gia đình. Trước khi đi tong quân đánh giặc, Chiến bàn với em về chuyện sắp xếp nhà cửa ruộng nhà thì sẽ cho xã mượn để dạy học, ruộng vườn để lại cho chú Năm và mấy người nhà chăm sóc hộ. Số tiền bán được từ mấy ruộng mía thì để đó làm giỗ ba má. Đứa út thì gửi cho chú Năm trông. Bát đĩa mang sang bên đó cho chị Hai muốn xuống lấy thì lấy. Những sắp xếp đâu ra đấy của một cô gái mười chín tuổi quả thật là quá chín chắn. Điều đó làm cho Việt nghĩ má dặn chị từ trước rồi. Hình ảnh đáng nhớ nhất là hình ảnh hai chị em khiêng bàn thờ ba má sang nhà chú Năm. Hành động đó thể hiện truyền thống thờ cúng ông bà tổ tiên của nhân dân ta.

Và như thế hai chị em đi lính lập được nhiều thành tích cao nhất là Việt. Dòng hồi tưởng ấy kết thúc và khi đồng đội nhận ra anh chạy đến cứu may mà cát tiếng nói trước không thì đã bị ăn đạn của cậu Tư rồi. Điều đó cho thấy dù cận kề cái chết Việt hay chính là thế hệ thanh niên Nam Bộ vẫn ở trong trạng thái chiến đấu anh dũng.

Đọc xong truyện ngắn này chúng ta thêm yêu thêm thương những con người ở phía cuối tổ quốc. Đồng thời hiểu thêm về sự ác liệt của chiến tranh chống Mỹ ở miền Nam nước ta. Gia đình Việt đại diện cho những gia đình miền nam chống Mỹ khác. Biết bao nhiêu gia đình chịu thương đau mất mát như thế, cũng biết bao nhiêu gia đình đứng lên đấu tranh kiên

cường. Nguyễn Thi như thấu hiểu hết nỗi lòng của người dân Nam Bộ và quả thật ông thật xứng đáng với danh hiệu nhà văn của người dân Nam Bộ.